

INSTITUT FOR KULTUR OG SAMFUND

Du er her: [AU](#) » [Om AU](#) » [Institut for Kultur og Samfund](#) » [Aktuelt](#) » [Nyheder](#) » **Nyhed**

MINDEORD OM PROFESSOR DR.PHIL. OLAF OLSEN

Professor (emer.) Else Roesdahl, Afd. for Arkæologi, Aarhus Universitet, skriver mindeord om fhv. rigsantikvar, professor dr.phil. Olaf Olsen, Alrø, 87 år.

27.11.2015 | [CAMILLA DIMKE](#)

Olaf Olsen ved faget Middelalderarkæologis 40 års jubilæum i 2011. Foto Jens Velløv.

Med Olaf Olsens død 17. november sluttede et kapitel i dansk arkæologi og historie. Han havde en fornem karriere og opnåede markante resultater. Blandt pejlemærkerne i hans virke er Danmarks kirker; studier af overgangen fra hedenskab til kristendom; vikingeskibene fra Skuldelev; vikingeborgene; oprettelsen af middelalderarkæologi som universitetsfag; 'projekt middelalderbyen'; udbygning af Nationalmuseet; lovmæssige rammer for udgravninger; redaktion af Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie; Den Store Danske Encyklopædis videnskabelige råd – og der er meget mere. Han har naturligvis modtaget mange officielle anerkendelser og stor tak, bl.a. Dronningens særlige medalje 'Ingenio et Arti'.

Olaf Olsens virke var båret af stor kærlighed til og engagement i Danmarks historie og fortidsminder, og i sit lange arbejdsliv fik han topstillinger i både museums- og universitetsverdenen. Utallige bestyrelsesposter, vidtstrakte netværk, en fin politisk 'næse', indsigt i mangt og meget,

samt en uhyre arbejdsevne gjorde, at hans indflydelse nåede langt ud i samfundet. Han var også en engageret formidler, ud fra den overbevisning at man som forsker har en moralsk pligt til at fortælle bredt om de spændende ting, man arbejder med, og skrive derom på et sprog, der er forståeligt for alle. I 1991 modtog han Rosenkærprisen fra Danmarks Radio og holdt seks radioforedrag, der siden blev trykt i bogen 'Da Danmark blev til'.

Olaf Olsen blev født 1928, og under krigen måtte familien flygte til Sverige på grund af jødisk baggrund. Faderen var historieprofessor, moderen kom fra det københavnske høj-bourgeoi, og begge var stærkt venstreorienterede. Olaf Olsen var præget af sit hjem. Han var ambitiøs, selvsikker og havde store mål, men også varmhjertet og med en solid humoristisk sans. Han studerede historie og geografi og blev kandidat i 1953. Da var han allerede fanget af arkæologien og Nationalmuseet, som blev en livslang kærlighed. I 1958 blev han fast ansat på 'Danmarks middelalder og renaissance' og på den livlige afdeling med medarbejdere fra mange fag var han som fisk i vandet, tog nye initiativer, indførte nye metoder og skrev 1966 en banebrydende disputats. 1971 forlod han dog museet og blev professor ved Aarhus Universitet i det nyoprettede fag Middelalderarkæologi.

Selv lærte jeg Olaf at kende, da jeg som ung student i 1962 deltog i udgravningerne af Skuldelev-vikingskibene, ude i Roskilde Fjord. Siden arbejdede jeg tæt sammen med ham i mange år, først som studentermedhjælp på Nationalmuseet og derpå især omkring vikingeborgene og ved opbygningen af det nye fag i Aarhus. Det var lærerige og inspirerende år i et tæt miljø på Moesgård. Alt måtte opbygges fra bunden. F.eks. anskaffede han bøger-bøger-bøger til et fagbibliotek, inviterede masser af gæsteforelæsere fra ind- og udland og organiserede studenterekursioner til England, Syrien og Libanon, Rusland og Grønland. De unge skulle have udsyn! Faget tiltrak mange gode studerende, og Olaf var en højt værdsat underviser og inspirator, der samtidig var opmærksom på deres jobmuligheder. De mindes ham med varme og taknemmelighed, og han holdt kontakt med mange gennem resten af livet. I Aarhus-tiden iværksatte han også nye forskningsprojekter, først og fremmest omkring danske middelalderbyer; det mundede ud i megen ny viden, nye metoder, bøger og adskillige nye museumsstillinger til de unge. Og i 1977 blev udgravningerne af vikingeborgen Fyrkat afsluttet med en stor publikation.

Men efter 10 år vendte Olaf tilbage til Nationalmuseet, nu som direktør og rigsantikvar. Ringen var sluttet. I hans tid blev museet gennemgribende moderniseret, og i det hele taget kæmpede han som en løve, og med stor succes, for sit museum og dets status, også i

Andre nyheder

- [To forskertalenter på Institut for Kultur og Samfund modtager Sapere Aude-bevillinger \(14.12.2015\)](#)
- [Ny arkæologisk metode afslører amulets hemmelighed \(10.12.2015\)](#)
- [Forsker i spilpsykologi fra Aarhus Universitet vinder pris \(25.11.2015\)](#)
- [Institut for Kultur og Samfund udnævner 5 nye MSO-professorer \(16.11.2015\)](#)
- [Historikeren blev iværksætter \(04.11.2015\)](#)

videnskabelig henseende. Desuden var han en højt respekteret førstemand for alle landets kulturhistoriske museer. Efter 14 hektiske år gik han på pension i 1995.

Som pensionist nød Olaf vist, at han ikke længere havde ansvar for så meget, og han blev 'mildere' og gladere og var vist godt tilfreds med sit liv, og hvad han havde udrettet. Efterhånden tilbragte han og hans kære kone og fagfælle Rikke mere og mere tid i hjemmet på Alrø. Der kom mange gode venner og bekendte i det gæstfri hus, og nogle for at få råd af den gamle kæmpe. Han var fagligt aktiv til det sidste. Han afsluttede forskellige ting, fulgte med levende interesse med i arkæologien og var en velkommen gæst ved faglige arrangementer. Han anskaffede og læste ny faglitteratur, grundigt, og sendte breve med ris og ros til forfatterne, eller inviterede til diskussion på Alrø. Han huskede som en ørn og satte stor pris på en god snak og et godt grin. Hans sidste videnskabelige arbejde var en stor anmeldelse af et værk om vikingeborgen Aggersborg, hvor hans første arkæologiske udgravning fandt sted, og som stod hans hjerte nær. Den udkom lige før hans død.

Olaf Olsen og hans indsats er højt respekteret i ind- og udland, og han mindes med varme og beundring af mange.

Navne , Arkæologi

DEL PÅ FACEBOOK DEL PÅ TWITTER DEL PÅ LINKEDIN SEND TIL EN VEN